

## Polska już wkrótce w Prokuraturze Europejskiej

Procedura przystępowania Polski do Prokuratury Europejskiej (EPPO) dobiega końca. Już na początku swojego urzędowania Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny zapowiedział, a następnie szybko skierował w tej sprawie wniosek do Prezesa Rady Ministrów i do Komisji Europejskiej. Komisja już 29.02.2024 r. podjęła decyzję potwierdzającą udział Polski w EPPO. Prokuratura Europejska będzie prowadziła dochodzenia dotyczące przestępstw naruszających interesy finansowe Unii popełnionych w Polsce po 1.06.2021 r. Rozpocznie działalność wówczas, gdy Rada mianuje Prokuratora Europejskiego z Polski. W tej sprawie toczy się postępowanie konkursowe.

Przystąpienie Polski do EPPO należy odczytywać jako wyraz potwierdzenia przywiązania do wartości europejskich: praworządności i demokracji. Symbolizuje koniec upolitycznienia prokuratury w Polsce w ostatnich latach, kiedy to odmawiano współpracy z EPPO. Obecny krok ma wymiar symboliczny: przystąpienie Polski do wzmocnionej współpracy w ramach EPPO demonstruje wolę pełnego uczestnictwa we wszystkich działaniach Unii Europejskiej. Krok ten ma również wymiar praktyczny. Prokuratura Europejska będzie mogła zaangażować się w badanie nieprawidłowości związanych z niewłaściwym wydatkowaniem środków unijnych przez instytucje publiczne w Polsce.

Wszelkie działania w tym zakresie mają być apolityczne, co ma zapewnić procedura wyboru prokuratorów europejskich, wiążąca się z koniecznością zatwierdzenia kandydatów na poziomie Kolegium EPPO. Kandydaci muszą wykazać się niekwestionowaną niezależnością. Tak więc przystąpienie Polski do EPPO ma być gwarancją, że postępowania w sprawie sprzeniewierzenia funduszy UE przez poprzedni, obecny i każdy następny rząd będą prowadzone w sposób przejrzysty, wolny od wpływów politycznych i uprzedzeń.

Udział Polski w działaniach Prokuratury Europejskiej będzie niósł za sobą szereg zmian w sferze prawnej, o których piszą Autorki i Autorzy w niniejszym numerze naszego czasopisma. Celina Nowak wraca do genezy Prokuratury Europejskiej, przypominając ideę Corpus Iuris. Agnieszka Grzelak przedstawia ramy prawne, cele i strukturę EPPO. Tomasz Ostropolski analizuje charakter kompetencji EPPO, przypominając, że nie urzeczywistniły się pierwotne aspiracje, by wyjść poza model wzajemnego uznawania orzeczeń w kierunku wręcz federalistycznym, uzasadnionym wyższym stopniem zaufania. Sławomir Buczma podejmuje problemy praktyczne i omawia zasady współpracy transgranicznej zwłaszcza w kontekście pozyskiwania dowodów. Z kolei Grażyna Stronikowska przedstawia EPPO z perspektywy polskiej prokuratury.

To, czy udział Polski we współpracy w ramach EPPO przyniesie konkretne korzyści, zależy od wielu czynników. Jedno jest pewne: decyzja o przystąpieniu do EPPO jest bezprecedensowa dla postępowania karnego. Ostatnie lata pokazały, jak jest ważne, by poza gwarancjami krajowymi korzystać z wszelkich możliwości, jakie daje Unia Europejska, dla zapobieżenia nadużyciom przy pozyskiwaniu funduszy europejskich i ich wydatkowaniu.

Rada Naukowa i Kolegium Redakcyjne EPS składają podziękowania Pani Profesor Agnieszce Grzelak z Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie za inicjatywę publikacji artykułów w EPS na temat Prokuratury Europejskiej, zorganizowania w tym celu grupy badawczej składającej się ze znawców tej problematyki i opiekę merytoryczną nad artykułami.

Profesor Stanisław Biernat  
Redaktor Naczelny „EPS”

### Poland soon in the EPPO

The process of Poland joining the European Public Prosecutor's Office (EPPO) is coming to an end. Upon taking up office, the Minister of Justice – Prosecutor General announced and then immediately submitted a respective request to the Prime Minister and to the European Commission. As early as on 29 February 2024, the Commission made the decision confirming Poland's participation in the EPPO. The European Public Prosecutor's Office will investigate and prosecute offences affecting the Union's financial interests committed in Poland after 1 June 2021. It will be operational when the Council appoints the European Prosecutor for Poland. To this end, a competition is currently in progress.

Poland's accession to the EPPO should be seen as a confirmation of commitment to European values: the rule of law and democracy. It symbolises the end of the politicisation of the public prosecution services in Poland in recent years, when it refused to cooperate with the EPPO. The step has symbolic value: by its participation in the enhanced cooperation within the framework of the EPPO, Poland shows its willingness to be involved in all activities of the European Union. This step also has a practical dimension. The European Public Prosecutor's Office will be able to participate in investigations of irregularities related to spending of EU funds by public institutions in Poland.

All steps in this regard are to be apolitical, which will be ensured by the European Procurator selection procedure requiring the approval of candidates at the level of the EPPO College. Candidates' independence must be beyond doubt. Thus, Poland's accession to the EPPO is to guarantee that investigations into the misappropriation of EU funds by the previous, current and any future government would be carried out transparently and free from political influence and bias.

Participation of Poland in operations of the European Public Prosecutor's Office will bring about various changes in the law that are described by Authors in this edition of our journal. Celina Nowak returns to the origins of the European Public Prosecutor's Office, recalling the concept of Corpus Iuris. Agnieszka Grzelak presents the legal framework, objectives and the structure of the EPPO. Tomasz Ostropolski analyses the nature of the EPPO's competence, reiterating that the original aspirations to extend beyond the model of mutual recognition of judgments towards outright federalisation, based on greater trust, have not come about. Sławomir Buczma discusses practical issues and principles of cross-border cooperation, especially in the context of evidence collection, while Grażyna Stronikowska presents the EPPO from the perspective of the Polish prosecution services.

Whether Poland's involvement in cooperation within the framework of the EPPO brings real benefits depends on several factors. One thing is certain: the decision to join the EPPO is of extraordinary importance in the context of criminal proceedings. Recent years have shown how important it is to use – in addition to national measures – all the options offered by the European Union to prevent frauds in obtaining and spending EU funds.

The Scientific Council and Editorial Board of EPS would like to express their gratitude to Professor Agnieszka Grzelak of Kozminski University in Warsaw for the initiative to publish articles on the European Public Prosecutor's Office in EPS, for forming a research group of experts in the field and for supervision of the work on the content of the articles.

Professor Stanisław Biernat  
‘EPS’ Editor-in-Chief